

ΜΕΛΕΤΗ

προτάσεις για το δημοτικό τραγούδι

16. Η δράση του δημοτικού τραγουδιού μπορεί, για μας, ν' αρχίσει αποτρεπτικά...

α. Τα όσα λέει η ακοιμή απ' το δημοτικό τραγούδι δέ ν' είναι ίδια ή σχετικά με όσα έχουμε για κόσμο και τρόπο ζωής κοσμικό κι ανθρωπινό. Μας δείχνουν λοιπόν ότι υπάρχουν κι αλλ' αλλ' που μπορούμε να εμψάστε. Από κει έρχεται φυσιολογικά η συνέχεια για ότι αξιολογώ έχει ο άνθρωπος κάνει στον κόσμο και μένει (γλωσσικά: πώς αλλιώς;). Η μελέτη λοιπόν των κειμένων του ανθρώπου (που η μεταφράση τους στην Ύδρια και η έκδοσή τους σε ξεχωριστά βιβλία συνοδεύει αυτές τις προτάσεις) οδηγώντας αλλού από το συζητήσιμο εδώ μας, δίνει τη δυνατότητα να δούμε καθαρά αυτό το εδώ, αυτή την κατασκευασμένη πραγματικότητα.

β. Η δράση του δημοτικού τραγουδιού απ' αυτή την άποψη είναι αποφασιστική γιατί, όντας προηγούμενο από κάθε τρόπο θεώρησης των πραγμάτων, ιδιαίτερα από κάθε λογική ή επιστημονική κλπ. στάση, και μιλώντας πιο άμεσα και πρωταρχικά από κάθε τρόπο, αφού τελικά είναι γλωσσική μορφή του κόσμου, ο κόσμος τραγουδισμένος, μπορεί σε μια στιγμή να κάνει φανερό, ομορφό, πραγματικό το έξω από τις δυνατότητες του συγχρόνου πολύπλοκου νου. Άρκει ν' ακούσει κανείς, να γυμνωθεί και να μετρηθεί, να γίνει π α ι δ : ψυχικά και να πρωτοΐδει, πρωτακούσει, πρωτοαιστανθεί (=να ζήσει). Η: αρκεί να σκεφτεί ότι τον θαζέει το δημοτικό τραγούδι να σκεφτεί: ας πούμε το «πεταγμία του Διγενή», τα ποταμιά και τα γεφυριά κλπ. της γλώσσας του δημοτικού τραγουδιού. Μετά, είναι αρκετά εταμιασμένος κι ερωτικός, θα τα δει αλλιώς όλα: αν όχι, θα μελετήσει γι' αυτά όλα εδώ κι εκεί (όχι δεδαια λογογραφικές επιστημονικές) και θα ακυρώσει αυτό που έχει για ζωή, θ' αρχίσει να ζει.

γ. Θ' αποκτήσει δηλαδή γλώσσα. Αν όμως θεωρεί πως είναι γλώσσα αυτό που έχουν οι άνθρωποι σήμερα για να επικοινωνήσουν, ν' ακουμπιούνται, και προπαντός αυτό το άδειο κατασκευασμένο πράγμα που έχουμε για ελληνικά, τότε έχει δύσκολο δρόμο, θα γράφει αυτή την ουδέτερη, μετωρή ελληνική ποίηση που γράφεται γενικά απ' το Σολωμίο και μετά. Με τέτοιες γλώσσες ανθρώπους δε μπορείς να μιλήσεις παρά αυτοματικά, ασυνείδητα. Άλλα για όσους θέλουν γλώσσα, το δημοτικό τραγούδι σημαίνει πως ο α λ λ ο ς τρόπος είναι ο μόνος, αφού δείχνει πως αυτός που κρατάει για γλώσσα είναι ψευτικός.

δ. Όποιος αλλάζει, θα πρέπει να γυμνωθεί, να εκτεθεί στον ήλιο, στο νερό, στο χώμα, σ τ ο ν κ ο σ μ ο. Αυτό δεν είναι μύηση, είναι αποκατάσταση στη ζωή, έρωτας στον κόσμο, οντότητα όχι ακριβώς «άνευ ορίων, άνευ ορών» αλλά οντότητα θετική, που ε ι ν α ι : α π ο κ ε ι κ α ι : δ ε ν κ ο ι τ α ζ ε ι α π ο δ ω.

ε. Ο άνθρωπος που έχει έτσι οδηγό το δημοτικό τραγούδι το βλέπει όχι απαραίτητο αλλά φυσικό, τόσο που μπορεί ν' αδιαφορήσει γι' αυτό — και να τρώει, ας πούμε, ή να κολυμπάει ή να τραγουδάει, μ ε γ λ ω σ σ α πια: η γλώσσα δεν είναι του δημοτικού τραγουδιού, το δημοτικό τραγούδι είναι γλώσσα.

ζ. Η γλώσσα αυτή είναι ανθρωπινή όχι ελληνική. Κάθε γλώσσα μιλάει ανθρω-

πινα, μια συνεχεια απ τον ανθρωπο στον κοσμο, απ τον αντρα στη γυναικα, παιδι στον κοσμο, κοσμος.

17... και μετα θα εναργησησει θετικα.

α. Εκει θρискεται η ποιηση. Οχι η δημιουργια. Ποιηση θα πει το τιποτα να γινει κατι, αλλα το τιποτα εχει προσωπο, δεν ειναι κατασκευη κενου. Θα πει να κανεις την πετρα αγαλμα αλλ αφηνοντας την πετρα, να τραγουδησεις ποιηση, μενοντας ομως ερωτικος ολοκληρος. Οχι σπαζοντας τη συνεχεια, το επιπεδο, πεθαινοντας. Η ποιηση δεν ειναι δημιουργια, ειναι η προσωπικη μας γεννηση, η προσωποποιηση μας μπροστα στα φυσικα προσωπα, η φωνη μας του ρυθμου του κοσμου. Ποιημα ειναι να γινουμε ηχοι στα φυλλα του δεντρου γ.π., μενοντας εμεις, δηλ. μπροστα στο δεντρο.

β. Η θετικη δραση του δημοτικου τραγουδιου ειναι ανομολογητη, γιατι στην πραγματικοτητα δεν ενεργει αλλα ενεργειται, δε δρα, δραται ανθρωπινα.

γ. Αγαπαω λοιπον το δημοτικο τραγουδι θα πει ζω αλλιως — η θελω να ζω αλλιως. Οχι κανω λαογραφια στα χωρια, ξενος και αψυχος και ασφαλτικος. Το δημοτικο τραγουδι ειναι το πεταγμα του Διγενη και η πραγματικοτητα των ονειρων και οι γλωσσικες μορφες θετικα παρμενες (—Πεταει ο ανθρωπος; Γιατι να μην πεταει αφου πετανε τα πουλια; — Γινεται οτι πιανει η ψυχη του; Γιατι οχι αφου το θελει; — Ομως αυτες εδω οι γλωσσικες μορφες δε γινονται — Πως, αφου λεγονται; Αυτες κι αλλες τετοιες ερωτησεις κι απαντησεις χανουν το «νοημα» τους).

γ. Χωρις λαχταρα, ερωτα, παιδι, χωρις αντικειμενο, δεν εχουμε θεση. Το δημοτικο τραγουδι ειναι θεση. Αν θελουμε ας δγαλουμε απ αυτο οτι μας χρειαζεται: φιλοσοφίες, σχεψεις, πολιτικη κι οτι κατασκευασαμε, καθως τονα φερνει τ αλλο: θα μας κυριεφει τελικα η πραγματικοτητα της ομορφιας και θα γινουμε προσωπα. Προσωπα του κοσμου οχι των κατασκευων χωρις χωμα και νερο, παρθενα, κοσμικα.

δ. Ζω το δημοτικο τραγουδι σημειναι τελικα εμαι ελευθερος απ ολα — κι απο τις «ελευθεριες» μαζι: απ ολα οσα δε ν ειναι: ετσι, κι αυτα που δεν ειναι, γελανε ωραια, αφου ειναι - δεν - ειναι δε μετραει μια κι εχω τη γλωσσα.

18. Το δημοτικο τραγουδι μιλαει. Του απανταω ελευθερος κι απ αυτο το ιδιο, με τη γλωσσα μου. Μιλαμε. Ειναι γλωσσα.

μελετη γλωσσας

λα λα λαλα λαλα λαλαω λαλημενος λαλος * λαλα λαρα λαρος γλάρος γλα-
ρος γλαρωνω * γλεπω ελεπω λεπω λειω λεου * λεγα ελεγα ελενη helen
* halo αλωνι αλωνι * λεμονι κιδωνι απλωνι * λονι λεγι γιγι νανα * να λα.

μελετη ποιησης

περνι τα ορι πισο του και τα δουνα μπροστα του.

μελετη γραφης

ΠΕΡΝΙΤΑΟΡΙΠΙΣΟΤΟΥΚΕΤΑΒΟΥΝΑΜΠΡΟΣΤΑΤΟΥ.

περνιταοριπισοτουκεταβουναμπροστατου.